

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 23.1.2006
KOM(2006) 13 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE
JA NEUVOSTOLLE**

**eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevasta yhteisön toimintasuunnitelmasta vuosiksi
2006–2010**

{SEK(2006) 65}

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevasta yhteisön toimintasuunnitelmasta vuosiksi 2006–2010

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. JOHDANTO

Tässä esitettävä eläinten suojelua ja hyvinvointia koskeva yhteisön toimintasuunnitelma (jäljempänä ”eläinten hyvinvoinnin toimintasuunnitelma”) on vastaus komission EU:n kansalaisille, eri sidosryhmille, Euroopan parlamentille ja neuvostolle antamaan lupaukseen esitellä selvästi ja kattavasti tuleviksi vuosiksi suunnittelemansa toimet eläinten hyvinvoinnin hyväksi. Toimintasuunnitelmassa noudatetaan EY:n perustamissopimukseen Amsterdamin sopimuksella liitetyn eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevan pöytäkirjan periaatteita.

Toimintasuunnitelmalla varmistetaan, että eläinten hyvinvointia koskevissa toimissa otetaan asianmukaisesti huomioon niiden laajaulotteisuus ja eurooppalainen ja kansainvälinen luonne ja arvo samoin kuin komission eri pääosastojen toimivallat, jotka ovat kytköksissä toisiinsa. Toimintasuunnitelmalla edistetään säädösten konsolidointia ja siis säädöskäytännön parantamista.

Eläinten hyvinvoinnin toimintasuunnitelmasta järjestettiin laaja julkinen kuulemiskierros komission interaktiivista politiikan suunnittelua koskevan aloitteen mukaisesti. Toimintasuunnitelmaan liittyy arvio sen vaikutuksista, ja myös tulevien säädösaloitteitten vaikutuksia on arvioitu erikseen. Toimintasuunnitelman jatkotoimien perustaksi on lisäksi laadittu erityinen komission valmisteluasiakirja. Asiakirjan valmistelussa oli mukana ohjausryhmä, jossa oli edustajia eläinten hyvinvointia käsittelevistä pääosastoista, joista mainittakoon maatalouden, ympäristön, kalastuksen, tutkimuksen, liikenteen ja energian sekä kauppapolitiikan pääosastot sekä yhteinen tutkimuskeskus.

2. TAVOITTEET

Komissio haluaa saavuttaa toimintasuunnitelmalla seuraavat päätavoitteet:

Määritellään tarkemmin, mihin suuntaan yhteisö kehittää eläinten suojeluun ja hyvinvointiin liittyvää politiikkaansa tulevina vuosina.

Toimitaan edelleen eläinten hyvinvointiin liittyvien korkeatasoisten standardien puolesta EU:ssa ja kansainvälisesti.

Parannetaan nykyisten resurssien koordinoointia ja kartoitetaan tulevat tarpeet.

Tuetaan eläinten hyvinvointiin liittyvää tutkimusta sekä nk. 3R-periaatetta (replacement, reduction, refinement), jonka mukaan eläinkokeita pyritään korvaamaan, vähentämään ja kehittämään.

Huolehditaan siitä, että eläinten suojelua ja hyvinvointia lähestytään johdonmukaisemmin ja koordinoitummin yhteisön politiikan eri aloilla ja että siinä otetaan huomioon mm. mahdollisten uusien toimenpiteiden sosioekonomiset vaikutukset.

Tavoitteet perustuvat kokemukseen, jota komissio on saanut eläinten hyvinvointiin liittyvien toimien suunnittelussa ja valmistelussa ja niitä koskeissa neuvotteluissa niin komission sisällä kuin jäsenvaltioiden, EU:n eri toimielinten ja niiden yhä lukuisampien sidosryhmien ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa, jotka osallistuvat asiaa koskevaan keskusteluun. Tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen varmistamiseksi, että asiaan liittyvillä eri aloilla sovelletaan aiempaa jäsennellympää toimintamallia, on hahmoteltu **viisi keskeistä toiminta-alaa**.

Toimet eivät suinkaan ole irrallaan toisistaan, vaan niiden välillä on selkeitä yhteyksiä, jotka edellyttävät koordinoitua ja kokonaisuuteen perustuvaa toimintamallia. Vuodesta 2006 vuoteen 2010 ulottuvan kauden katsotaan olevan sopivan mittainen ehdotettujen toimien toteuttamisen sekä niiden edistymisen jatkuvan seurannan ja arvioinnin kannalta, ja sen aikana voidaan myös suunnitella jatkotoimia, jotka yltävät tämän ensimmäisen yhteisön ohjelman päättymisen jälkeiselle ajalle eli vuoden 2010 tuolle puolen.

Jos kaavailluista toimista voi syntyä lisäkustannuksia asianomaisille toimijoille, kustannuksia tarkastellaan asianmukaisesti toimien vaikutuksista tehtävissä arvioinneissa ottaen erityisesti huomioon kasvua ja työllisyyttä koskevan uudistetun Lissabonin strategian tavoitteet.

3. TOIMINTA-ALAT

Ohjelman viisi keskeistä toiminta-alaa ovat seuraavat:

1. **Linjataan nykyiset eläinten suojelun ja hyvinvoinnin vähimmäisvaatimukset** uuden tieteellisen tiedon ja sosioekonomisten arviointien mukaisiksi sekä laaditaan mahdollisesti erityisiä vähimmäisvaatimuksia sellaisten lajien tai kysymysten osalta, joita EU-lainsäädännössä ei nykyisin vielä käsitellä. Erityisesti korostetaan EU:n sääntöjen laatimista niin, että vaatimukset pannaan tehokkaasti täytäntöön ja kansainvälistä kauppaa säätelevät säännöt otetaan huomioon.
2. **Korostetaan politiikan tarpeita palvelevan eläinten suojeluun ja hyvinvointiin liittyvän tutkimuksen tukemista sekä 3R-periaatteen soveltamista:** Näin noudatetaan EY:n perustamissopimukseen liitetyn pöytäkirjan vaatimuksia siitä, että eläinten hyvinvointi otetaan täysimääräisesti huomioon politiikan laatimisessa ja täytäntöönpanossa, ja tuetaan samalla toimia, joilla kehitetään, validoidaan, toteutetaan ja seurataan eläinkokeille vaihtoehtoisia menetelmiä.

3. **Otetaan käyttöön standardoidut eläinten hyvinvointia koskevat indikaattorit:** Indikaattoreilla luokitellaan hyvinvointivaatimukset (vähimmäisvaatimuksista tiukempiin) ja edesautetaan näin eläinten hyvinvoinnin kannalta parempien tuotanto- ja kasvatusmenettelyjen kehittämistä ja niiden soveltamista EU:ssa ja kansainvälisesti. Niiden pohjalta tarkastellaan systemaattisesti mahdollisuuksia ottaa käyttöön EU-merkintä.
4. **Varmistetaan, että eläinten kasvattajat ja käsittelijät sekä muu väestö tuntevat paremmin nykyiset eläinten suojeluun ja hyvinvointiin liittyvät vaatimukset ja tiedostavat täysin roolinsa eläinten suojelun ja hyvinvoinnin edistämisessä:** Esimerkiksi tuotantoeläimiin liittyvästi voitaisiin yhdessä vähittäiskauppiaiden ja tuottajien kanssa parantaa kuluttajien luottamusta nykyisiin tuotantomenetelmiin ja heidän tietojaan niistä, jolloin he voivat tehdä perustellumpia ostopäätöksiä. Samoin voitaisiin kehittää yhteisiä eläinten hyvinvointiin liittyviä aloitteita, joilla helpotetaan tietojenvaihtoa ja parhaiden toimintamallien käyttöä.
5. **Tuetaan ja käynnistetään kansainvälisiä toimia, joilla lisätään tietoja ja parannetaan yksimielisyyttä eläinten hyvinvointiin liittyvistä seikoista:** Osana näitä toimia selvitetään kehitysmaiden kanssa sellaisia kaupankäyntimuotoja, jotka perustuvat hyvinvointia korostavaan tuotantoon. Yhteisön pitäisi lisäksi aktiivisesti kartoittaa eläinten hyvinvointiin liittyviä rajatylittäviä ongelmia, jotka liittyvät lemmikki- tai tuotantoeläimiin, luonnonvaraisiin eläimiin jne. Lisäksi sen olisi kehitettävä menettelyjä, joilla ongelmiin voidaan puuttua nopeammin, tehokkaammin ja johdonmukaisemmin.

Tiedonantoon liittyvässä komission valmisteluasiakirjassa esitetään strateginen pohja näiden viiden toiminta-alan täsmentämistä varten.

4. TULEVAT TOIMET

Tarvitaan pitkäjänteisiä ja tehostettuja toimia, jotta voidaan varmistaa, että yhteisön lainsäädäntö laaditaan järkevällä ja ymmärrettävällä tavalla, jolloin sitä on helpompi panna täytäntöön ja valvoa yhtenäisesti. Yhteisön on perustettava eläinten hyvinvointiin liittyvä politiikkansa parhaaseen käytettävissä olevaan tieteelliseen tietoon ja otettava siinä huomioon kansalaisyhteiskuntaa askarruttavat kysymykset, toimien sosioekonomiset seuraukset sekä suhteet kansainvälisiin kauppakumppaneihin ja organisaatioihin. Yhteisön lainsäädäntöön olisi lisäksi sisällytettävä säännöksiä sellaisten lajien osalta, joille lainsäädännössä ei vielä ole vahvistettu vähimmäissuojeluvaatimuksia.

Myös nykyisiä säädöksiä olisi voitava yksinkertaistaa ja selkeyttää silloin, kuin raportit ja kokemukset osoittavat, että tarkistuksia tai päivityksiä tarvitaan. Samoin varmistetaan nopea reagointi tapauksiin, joissa ilmoitetaan kansallisten viranomaisien virheistä eläinten hyvinvointia koskevien yhteisön sääntöjen soveltamisessa. Komissio seuraa näitä kysymyksiä tarkkaavaisesti. Lisäksi olisi annettava ohjeita jäsenvaltioille järjestämällä niiden toimivaltaisille viranomaisille

koulutusta, johon voisi tulla osallistujia myös kolmansista maista ja etenkin kehitysmaista.

Yhteisö edistää omalta osaltaan eläinten hyvinvoinnin kehittymistä tieteenalana rahoittamalla tutkimusta, virittämällä keskustelua jne. ja pyrkii siten tasoittamaan tietä laajemmalle näkemysten ja osaamisen vaihdolle. Komissio pyrkii varmistamaan, että eläinten hyvinvointi otetaan täysimääräisesti huomioon asiaan liittyvillä politiikan aloilla: maatalous- ja tutkimuspolitiikassa, eläinten terveydessä, elintarviketurvallisuuksessa, kemikaalien testauksessa ja niihin liittyvien riskien arvioinnissa jne. Erityistä painoa annetaan 7. marraskuuta 2005 Brysselissä hyväksytyn nk. 3R-julistuksen täytäntöönpanolle sekä sellaisen toimintaohjelman käynnistämiseksi, joka tähtää eläinkokeiden korvaamiseen, vähentämiseen ja parantamiseen sekä eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien käyttöön. Mitä taas tulee eläinten suojeluun ja hyvinvointiin laajemmin tarkasteltuna, voitaisiin helpottaa komission sisäisiä kuulemismenettelyjä parantamalla asiassa toimivaltaisten pääosastojen keskinäistä koordinoitua. Näin voitaisiin huolehtia siitä, että jos poliittisella ehdotuksella on vaikutuksia eläinten hyvinvointiin, selvitetään tarkasti, että ehdotus noudattaa EY:n perustamissopimukseen liitetyn eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevan pöytäkirjan määräyksiä.

Yhteisön nykyiseen ja tulevaan lainsäädäntöön pyritään sisällyttämään erityisiä mitattavissa olevia eläinten hyvinvointiin liittyviä indikaattoreita, ja siksi tuetaan objektiivisten indikaattorien kehittämiseen ja soveltamiseen tähtääviä selvityksiä ja tutkimuksia. Tavoitteeksi voidaan ottaa säädös, jolla validoidaan sellaiset tuotantojärjestelmät, joissa sovelletaan tiukempia hyvinvointivaatimuksia kuin lainsäädännössä vähintään vaaditaan. WTO:n kansainvälisen kaupan sääntöjä on kuitenkin aina noudatettava. Tiukempien hyvinvointivaatimusten soveltamista EU:ssa ja muualla maailmassa edistämään kehitetään erityinen EU:n tason markkinointi- ja tiedotusjärjestelmä, jolla lisäksi tehdään vaatimuksista helpommin tunnistettavia EU:n kuluttajille. Vaatimusten hallinnointia, päivittämistä ja levittämistä samoin kuin asiaan liittyvien sosioekonomisten tutkimusten ja vaikutustenarviointien valmistelua voitaisiin helpottaa perustamalla eläinten suojelua ja hyvinvointia käsittelevä eurooppalainen keskus tai laboratorio.

Jotta kuluttajat voisivat perustella ostopäätöksensä paremmin, on kehitettävä ja analysoitava parempia markkinointi-, merkintä- ja viestintästrategioita. Sitä varten selvitetään, olisiko syytä perustaa erityinen eläinten hyvinvoinnin tietofoorumi, jonka kautta sidosryhmät – kuluttajat, tuottajat, vähittäismyyjä, teollisuus jne. – voisivat vaihtaa aiheesta näkemyksiä, osaamista ja kokemuksia.

Tarkoituksena on laatia eurooppalainen strategia, jolla tiedotetaan eläinten hyvinvointiin liittyvistä asioista Euroopassa ja muualla maailmassa ja kerrotaan kansalaisille eläintuotantojärjestelmien eroista sekä tiukempien hyvinvointivaatimusten kustannuksista ja eduista. Strategian osana analysoidaan vaatimusten mahdollisia (myönteisiä tai kielteisiä) vaikutuksia kauppaan kehitysmaissa, jotka haluavat harjoittaa vientiä EU:hun. Samoin kehitellään erityisiä välineitä, joilla voidaan paremmin tiedottaa kuluttajille moderneista eläintenkasvatustekniikoista ja eläinten hyvinvointiin liittyvistä seikoista. Sidosryhmiä kuulemalla ja avoimilla Internet-kyselyillä kerätään myös jatkossa yleisön näkemyksiä politiikan muotoilun pohjaksi jo sen varhaisessa vaiheessa.

Eläinten hyvinvointiin liittyvä viestintä otetaan lisäksi osaksi muuta viestintää, jota yhteisö jo harjoittaa elintarvikealalla.

Kansainvälisestä toiminnasta todettakoon, että yhteisö antaa täyden tukensa eläinten hyvinvointiin liittyville toimille, joita kansainväliset järjestöt kuten OIE ja Euroopan neuvosto toteuttavat, sekä huolehtii osaltaan niiden koordinoinnista. Lisäksi yhteisö ajaa voimakkaasti sitä, että eläinten hyvinvointi tunnustetaan WTO:n tasolla ei-kaupalliseksi näkökohdaksi maatalousalan kaupassa. Yhdessä eläinten hyvinvointiin liittyviä toimintalinjoja jo muotoilleiden kansainvälisten kauppakumppanien kanssa yhteisö pyrkii rakentamaan yhteisymmärrystä yhteisesti sovittujen hyvinvointivaatimusten täytäntöönpanosta mm. EY:n erityisten monen- ja kahdenkeskisten sopimusten yhteydessä. Erityisillä toimilla pyritään helpottamaan sitä, että eläinten hyvinvointia voidaan pitää mahdollisuutena kehitysmaiden kanssa käytävässä kaupassa.

5. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Toimintasuunnitelman valmistelu ei sinänsä vaikuta yhteisön talousarvioon. Kunkin toiminta-alan mahdolliset talousarviovaikutukset otetaan huomioon niiden vaikutuksista tehtävissä arvioinneissa ottaen soveltuvin osin huomioon vuosia 2007–2013 koskeva eläinlääketieteellisten ja kasvinsuojelutoimien menokehys.

6. SUUNNITELLUT ELÄINTEN SUOJELUUN JA HYVINVOINTIIN LIITTYVÄT TOIMET¹

Toimet	Suunniteltu aikataulu
Toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille kertomus tuotantoeläinten suojelusta annetun direktiivin 98/58/EY täytäntöönpanosta.	2006*
Laaditaan ehdotus tuotantoeläintilojen tarkastamista koskevan päätöksen 2000/50/EY muuttamiseksi.	2006*
Edistetään eläinkokeille vaihtoehtoisia menetelmiä edistävän kumppanuuden solmimista komission ja alan teollisuuden välille.	2006*
Toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille kertomus munivien kanojen eri tuotantojärjestelmistä.	2006*
Ryhdytään jatkotoimiin tuotanto- ja muiden eläinten suojeluun ja hyvinvointiin liittyviä kuluttajien mielipiteitä luodanneen selvityksen pohjalta.	2006*
Laaditaan ehdotus vastaukseksi kansalaisten huoleen kissojen ja koirien turkkien ja niistä valmistettujen tuotteiden kaupasta.	2006*
Järjestetään yhdessä puheenjohtajavaltio Itävallan kanssa eurooppalainen eläinten hyvinvointia käsittelevä konferenssi.	2006*
Hyödynnetään paremmin nykyistä kuulemisrakennetta (GIR ²) politiikan kannalta merkityksellisen tutkimuksen priorisoimiseksi eläinten hyvinvoinnin alalla.	2006—*
Toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille kertomus eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien kehittämisestä, validoinnista ja lainsäädännöllisestä hyväksymisestä.	2006*
Tuetaan ja edistetään EY:n WTO:ssa esittämiä kantoja eläinten hyvinvointiin, maatalousalan kauppaan ja maataloustuotteiden pakolliseen merkitsemiseen liittyvissä kysymyksissä.	2006*

¹ Tähdellä (*) merkityt toimet on jo käynnistetty tai ilmoitettu tai niistä on erikseen säädetty yhteisön lainsäädännössä.

² Yksiköidenvälinen tutkimusta käsittelevä ryhmä, Groupe Interservice de Recherche.

Selvitetään tarvetta lisätä muiden tuotantoeläinten – kuten kalkkunoiden ja lypsylehmien – hyvinvointiin liittyvää harmonisointia tieteellisten neuvojen ja kansainvälisesti sovittujen ohjeiden (esim. Euroopan neuvoston suositusten) pohjalta.	2006
Valmistellaan eläinten suojelua ja hyvinvointia sekä vaihtoehtoisten testausmenetelmien validointia käsittelevän eurooppalaisen keskuksen tai laboratorion perustamista.	2006
Varaudutaan erityisen eläinten suojelua ja hyvinvointia käsittelevän tietofoorumin mahdolliseen perustamiseen.	2006
Huolehditaan Euroopan neuvoston yleissopimuksen ETS 123 (kokeisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelu) perusteella vahvistettavien, eläinten säilytystä ja hoitoa koskeviin tarkistettuihin ohjeisiin liittyvän yhteisön kannan sekä toisaalta kokeisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelua koskevan direktiivin 86/609/ETY tarkistamista koskevan komission ehdotuksen keskinäisestä koordinoinnista.	2006/2007*
Laaditaan ehdotus, jolla tarkistetaan yhteisön lainsäädäntöä, joka liittyy eläinten suojeluun teurastus- tai lopettamishetkellä mukaan luettuna eläimen lopettaminen tautien torjumiseksi.	2007*
Laaditaan komission ehdotus, joka koskee ajoneuvojen satelliittinavigointijärjestelmien käyttöä eläinten suojelemissa kuljetuksen aikana (teknistä tukea komission yhteiseltä tutkimuskeskukselta), ja kehitetään järjestelmä eläinten hyvinvoinnin seuraamiseksi reaaliaikaisesti kuljetuksen aikana.	2007*
Integroidaan erityinen eläinten suojelua ja hyvinvointia koskeva viestintästrategia yhteisön elintarvikealalla jo harjoittamaan muuhun viestintään. Kehitetään online-käyttöisiä koulutusvälineitä, joiden avulla kansalaiset ja etenkin lapset saavat paremmin tietoa eläinten suojeluun ja hyvinvointiin liittyvistä asioista.	2007*
Kehitetään erityisiä viestintävälineitä, joiden avulla voidaan yhdessä kansainvälisten kauppakumppanien kanssa päästä yhteisymmärrykseen eläinten hyvinvointiin liittyvien yhteisesti sovittujen vaatimusten täytäntöönpanosta.	2007
Järjestetään eläinten hyvinvointiin liittyvien sääntöjen täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa vastaavien toimivaltaisten viranomaisten henkilöstölle koulutusta, johon olisi otettava osallistujia kolmansista maista ja etenkin kehitysmaista. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä esimerkiksi yhteisöön liittymässä olevien maiden osallistumiseen.	2007*
Toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille kertomus tuotantovasikoiden suojelusta.	2008*
Toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille kertomus mahdollisuudesta ottaa käyttöön kananlihaa ja kananlihatuotteita koskeva pakollinen merkintäjärjestelmä, joka perustuu eläinten hyvinvointia koskevien vaatimusten noudattamiseen.	2008*

Toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille kertomus tuotantosikojen suojelusta.	2009*
Kartoitetaan kivuttoman ansastuksen standardit pyrkimyksenä panna ne täytäntöön EU:ssa vuoteen 2014 mennessä.	2009*
Toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille kertomus geneettisten tekijöiden vaikutuksesta siitosbroilerien ja broilerien hyvinvointiin.	2010*
Perustetaan tietokanta, johon kerätään ja jossa säilytetään eläinten hyvinvointia koskevaan yhteisön lainsäädäntöön liittyviä tietoja, ja levitetään kyseisiä tietoja toimivaltaisille viranomaisille, tuottajille ja kuluttajille.	2010*
Toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille raportti mitattavissa olevien indikaattorien käytön lisäämisestä eläinten hyvinvointia koskevassa yhteisön lainsäädännössä (perustana vuonna 2009 saatavat tulokset hyvinvoinnin laatua koskevasta tutkimushankkeesta).	2010
Laaditaan säädös, jolla validoidaan sellaiset tuotantojärjestelmät, joissa sovelletaan tiukempia hyvinvointistandardeja kuin lainsäädännössä vaaditaan.	2010
Harkitaan hyvinvoinnin kannalta erityisen korkeatasoisista tuotantojärjestelmistä peräisin oleville tuotteille myönnettävän eurooppalaisen laatustandardin perustamista sekä erityistä teknis-rahoituksellista järjestelmää, jolla edistetään Euroopan tasolla tiukempien hyvinvointivaatimusten soveltamista tavoitteena tukea niiden teknistä kehittämistä ja lisätä niiden käyttöä Euroopassa ja muualla.	2010